

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K
J M É N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Antonína Koukala a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce **Ing. V. K.**, proti žalovanému **Ministerstvu obrany** se sídlem Tychonova 1, Praha 6, o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 4. 7. 2000 č. j. 45/3-3004-I/2000-FS a č. j. 45/3-3004-II/2000-FS

t a k t o :

I. Rozhodnutí Ministerstva obrany ze dne 4. 7. 2000, č. j. 45/3-3004-I/2000-FS a č. j. 45/3-3004-II/2000-FS, a rozhodnutí Vojenského úřadu sociálního zabezpečení ze dne 18. 4. 2000, č. j. 540304/3261/202, a ze dne 19. 4. 2000, č. j. 540304/3261/202, **s e z r u š u j í** a věc **s e v r a c í** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **j e p o v i n e n** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 1000 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se včas podaným opravným prostředkem (nyní žalobou) domáhá zrušení shora označených rozhodnutí žalovaného Ministerstva obrany. Rozhodnutím ze dne 4. 7. 2000, č. j. 45/3-3004-I/2000-FS, žalovaný potvrdil rozhodnutí Vojenského úřadu sociálního zabezpečení (dále jen „VÚSZ“) ze dne 18. 4. 2000, č. j. 540304/3261/202, kterým bylo žalobci přiznáno odchodné ve výši 194 418 Kč. Rozhodnutím ze dne 4. 7. 2000, č. j. 45/3-3004-II/2000-FS, žalovaný potvrdil rozhodnutí VÚSZ ze dne 19. 4. 2000, č. j. 540304/3261/202, o přiznání výsluhového příspěvku ve výši 17 174 Kč.

Žalobce v opravném prostředku (nyní žalobě) především namítá, že nesouhlasí se stanovenou výší průměrného měsíčního hrubého platu ve výši 32 403 Kč, z které bylo vycházeno při určování výše odchodného a výsluhového příspěvku. Při stanovení výše průměrného měsíčního hrubého platu byly použity Pokyny ke zjišťování průměrného měsíčního hrubého platu pro stanovení výluhových náležitostí č. j. 5197/5-2000-3071/1, vydané vrchním ředitelem Finanční sekce MO dne 7. 3. 2000, dle kterých se do hrubých příjmů, rozhodných pro stanovení výše průměrného měsíčního hrubého platu pro výsluhové náležitosti, odměny poskytnuté podle § 11 písm. a) nařízení vlády č. 79/1994 Sb. započítávají maximálně do výše poloviny platu stanoveného posledním platovým výměrem, je-li rozhodným kalendářním obdobím čtvrtletí. Toto ustanovení nemá dle žalobce žádnou oporu v obecně závazném právním předpise. Navíc tato složka je zdaňována, takže není důvod ji vylučovat ze zápočtu do průměrného hrubého měsíčního platu. Žalobce tedy navrhuje, aby soud napadená rozhodnutí žalovaného i VÚSZ zrušil a věc vrátil žalovanému k novému rozhodnutí.

Žalovaný ve svém vyjádření uvádí, že podle § 143 odst. 3 zák. č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, je průměrným měsíčním hrubým platem průměrný měsíční plat stanovený podle zvláštních předpisů (zde zákon odkazuje na § 17 zákona č. 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a průměrném výdělku, ve znění zákona č. 74/1994 Sb.). Odkaz na ust. § 17 zákona č. 1/1992 Sb., nemůže být dle žalovaného závazný vzhledem k tomu, že zatímco § 143 zák. č. 221/1999 Sb. hovoří o průměrném měsíčním hrubém platu, ustanovení § 17 zákona č. 1/1992 určuje průměrný výdělek. Průměrný měsíční hrubý plat není kategorie totožná s průměrným výdělkem, a proto zásady pro jeho zjišťování nemusí být totožné se zásadami pro zjišťování průměrného výdělku. Pokyny ke zjišťování průměrného měsíčního hrubého platu pro stanovení výsluhových náležitostí č. j. 5197/5-2000-3071/1, ze dne 7. 3. 2000, byly vydány vrchním ředitelem Finanční sekce MO k zajištění jednotného postupu při zjišťování průměrného měsíčního platu pro stanovení výsluhových náležitostí. Podle těchto „pokynů“ vycházejíce z posledního platového výměru žalobce ve výši 26 220 Kč, došel žalovaný ve vyjádření uvedeným výpočtem k závěru, že plat celkem započitatelný pro účely výpočtu výsluhových náležitostí činí částku 98 370 Kč. Žalovaný z výše uvedených důvodů navrhuje podanou žalobu zamítnout.

Ze správního spisu, který soudu předložil žalovaný, vyplynuly následující podstatné skutečnosti:

Rozhodnutím Hlavního úřadu civilní ochrany České republiky ze dne 27. 12. 1999 byl žalobce propuštěn ze služebního poměru. Rozhodnutím VÚSZ ze dne 18. 4. 2000, č. j. 540304/3261/202, bylo žalobci přiznáno odchodné ve výši 194 418 Kč. Rozhodnutím VÚSZ ze dne 19. 4. 2000, č. j. 540304/3261/202, byl žalobci přiznán výsluhový příspěvek ve výši 17 174 Kč, a to od 1. 4. 2000. Proti těmto rozhodnutím podal žalobce dne 2. 5. 2000 odvolání, ve kterém uvedl, že výše průměrného hrubého měsíčního platu, uvedená v rozhodnutí, je v rozporu s ustanovením § 143 odst. 3 zákona č. 221/1999 Sb. Dále žalobce v odvolání uvádí, že Finanční úřad civilní ochrany Praha na jeho žádost zpracoval podklad pro výpočet náležitostí po skončení služebního poměru v souladu s výše uvedeným zákonem a dospěl k jiné částce, než která je uvedena v odvoláním napadených rozhodnutích. Žalobce má za to, že v resortu obrany neexistuje vnitřní předpis, který by specifikoval znění § 143 odst. 3 zák. č. 221/1999 Sb k termínu odchodu žalobce do zálohy. Proto žalobce žádá o přehodnocení odvoláním napadených rozhodnutí v souladu s ustanovením § 143 odst. 3 zák. č. 221/1999 Sb.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 4. 7. 2000, č. j. 45/3-3004-I/2000-FS, „nebylo vyhověno“ odvolání žalobce proti rozhodnutí VÚSZ ze dne 18. 4. 2000, č. j. 540304/3261/202, ve věci přiznání odchodného a toto rozhodnutí, jímž bylo žalobci přiznáno odchodné ve výši 194 418 Kč, bylo potvrzeno s odůvodněním, že pro nárok na odchodné a jeho výši byla žalobci započtena doba činné služby vojáka v délce dvaceti osmi ukončených roků a tří měsíců, přičemž podle ustanovení § 140 odst. 1 zák. č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů za dvacet osm let činné služby náleží odchodné ve výši 7,6 násobku průměrného měsíčního hrubého platu, který je však podle věty poslední téhož ustanovení možné vyplatit v nejvyšší výměře činící maximálně šestinásobek průměrného měsíčního hrubého platu. Žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že výše průměrného měsíčního hrubého výdělku byla stanovena podle ustanovení § 143 odst. 3 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, podle metodiky věty první § 17 odst. 5 zákona č. 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku, a ve smyslu bodu 3 písm. b) Pokynů ke zjišťování průměrného měsíčního platu pro stanovení výsluhových náležitostí ze dne 7. 3. 2000, č. j. 5197/5-2000-3071/1, Finanční sekce Ministerstva.obrany.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 4. 7. 2000, č. j. 45/3-3004-II/2000-FS, „nebylo vyhověno“ odvolání žalobce proti rozhodnutí VÚSZ ze dne 19. 4. 2000, č. j. 540304/3261/202, (v záhlaví rozhodnutí chybně uvedeno datum 18. 4. 2000) ve věci přiznání výsluhového příspěvku a toto rozhodnutí, jímž byl žalobci přiznán výsluhový příspěvek ode dne 1. 4. 2000 v částce 17 174 Kč, bylo potvrzeno s odůvodněním, že podle ustanovení § 132 odst. 2 zák. č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, za dvacet osm let činné služby náleží výluhový příspěvek ve výši 53% průměrného měsíčního hrubého platu. Žalovaný dále v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že výše průměrného měsíčního hrubého výdělku byla stanovena podle ustanovení § 143 odst. 3 zákona č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání, podle metodiky věty první § 17 odst. 5 zákona č. 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku, a ve smyslu Pokynů ke zjišťování průměrného měsíčního platu pro stanovení výsluhových náležitostí ze dne 7. 3. 2000, č. j. 5197/5-2000-3071/1, Finanční sekce Ministerstva.obrany.

Ve správním spise jsou dále založeny Pokyny ke zjišťování průměrného měsíčního platu pro stanovení výsluhových náležitostí ze dne 7. 3. 2000, č. j. 5197/5-2000-3071/1, vydané vrchním ředitelem finanční sekce Ministerstva.obrany (dále jen „Pokyny“) a Podklad pro výpočet náležitostí po skončení služebního poměru ze dne 10. 4. 2000 vypracovaný Finančním úřadem civilní ochrany Praha a mzdový list žalobce za rok 1999.

Protože věc nebyla Vrchním soudem v Praze skončena do 31. 12. 2002, byla dle ustanovení § 132 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“), postoupena Nejvyššímu správnímu soudu k dokončení v řízení podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního soudního řádu správního – tedy v řízení o žalobách proti rozhodnutím správního orgánu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadená rozhodnutí žalovaného Ministerstva obrany v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Podle ustanovení § 143 odst. 3 zák. č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění účinném ke dni rozhodnutí správního orgánu prvního stupně průměrný měsíční hrubý plat je průměrný měsíční plat stanovený podle zvláštních právních předpisů. V dané právní věci je tímto předpisem zákon č. 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku ve znění zákona č. 74/1994 Sb. (dále jen „zákon o mzdě“).

Dle § 17 odst. 10 zákona o mzdě se jako mzda se pro účely zjišťování průměrného výdělku posuzuje i odměna nebo jiný příjem poskytovaný zaměstnanci za práci v jeho zaměstnání konaném v jiném pracovním vztahu než v pracovním poměru. Dle § 11 nařízení vlády č. 79/1994 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ozbrojených sil, bezpečnostních sborů a služeb, orgánů celní správy, příslušníků Sboru požární ochrany a zaměstnanců některých dalších organizací, (dále též „služební platový řád“) zaměstnavatel může zaměstnanci poskytnout odměnu a) za úspěšné plnění mimořádných nebo zvlášť významných pracovních úkolů, nebo za dosažení zlepšeného hospodářského výsledku příspěvkové organizace, b) k ocenění jeho pracovních zásluh při dovršení padesáti let věku a při prvním skončení služebního nebo pracovního poměru po přiznání invalidního důchodu nebo po nabytí nároku na starobní důchod. Z výše uvedeného vymezení mzdy dle zákona o mzdě je zřejmé, že odměna poskytnutá žalobci na základě § 11 služebního platového řádu spadá pod legální vymezení mzdy ve smyslu tohoto zákona.

V souzené věci Nejvyšší správní soud z příslušného správního spisu zjistil, že průměrný měsíční hrubý plat byl žalobci vypočten z příjmů žalobce dosažených v rozhodném období čtvrtého čtvrtletí roku 1999 na základě podkladu pro výpočet náležitostí po skončení služebního poměru ze dne 10. 4. 2000 a v souladu s Pokyny. Na základě částky byl vypočten výluhový příspěvek a odchodné.

Dle § 132 odst. 2 zák. č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání, základní výše výsluhového příspěvku činí za 15 let služby 5 % průměrného měsíčního hrubého platu. Dle § 140 odst. 1 zák. č. 221/1999 Sb. voják, kterému vznikl nárok na výsluhový příspěvek a který místo vyplácení výsluhového příspěvku nezvolil nárok na výplatu odbytného, má při zániku služebního poměru nárok na odchodné ve výši čtyřnásobku průměrného měsíčního hrubého platu, trval-li jeho služební poměr alespoň po dobu 15 let. Z výše uvedeného je zřejmé, že výše výsluhového příspěvku i odchodného se stanoví na základě průměrného měsíčního hrubého platu.

Při zjišťování průměrného měsíčního hrubého platu byl žalovaný povinen postupovat v souladu s ust. § 17 zákona o mzdě. Jak již bylo výše uvedeno, z ustanovení § 17 odst. 10 zákona o mzdě je zřejmé, že odměna poskytnutá žalobci na základě § 11 služebního platového řádu spadá pod legální vymezení mzdy ve smyslu tohoto zákona. Pokud ustanovení § 17 zákona o mzdě nehovoří o jakémkoliv krácení mzdy, případně části mzdy, a tedy i odměny poskytnuté dle § 11 služebního platového řádu, (s výjimkou odst. 8, který však na danou situaci nedopadá), nelze toto ustanovení zákona Pokyny modifikovat a tyto odměny pro účely zjištění průměrného měsíčního hrubého v rozporu s tímto ustanoveném krátit.

Námitce žalovaného, že odkaz na ust. § 17 zákona o mzdě, nemůže být závazný vzhledem k tomu, že zatímco § 143 zák. č. 221/1999 Sb. hovoří o průměrném měsíčním hrubém platu, ustanovení § 17 zákona o mzdě určuje průměrný výdělek, a protože průměrný měsíční hrubý plat není kategorie totožná s průměrným výdělkem, zásady pro jeho zjišťování nemusí být totožné se zásadami pro zjišťování průměrného výdělku, nelze přisvědčit, neboť terminologická nejednotnost pojmů průměrný měsíční hrubý plat a průměrný výdělek není překážkou pro aplikaci § 17 zákona o mzdě. Pojem „průměrný výdělek“ je termín obecný, zatímco termín „průměrný měsíční hrubý plat“ je pojmem speciálním, v dané věci pro účely přiznání výsluhových náležitostí. Z ust. zákona §17 zákona o mzdě, zejména z § 17 odst. 10 tohoto zákona jednoznačně vyplývá, že průměrný měsíční hrubý plat se zjišťuje stejným způsobem jako průměrný výdělek pro pracovněprávní účely. Není tedy přípustné, aby správní orgán zjišťoval průměrný měsíční plat žalobce v rozporu § ust. § 17 zákona o mzdě, rozhodnutí vydané na základě takového postupu správního orgánu je pro rozpor s právními předpisy nezákonné.

Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že žaloba je důvodná a napadené rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost zrušil. Soud současně z výše uvedených důvodů zrušil v souladu s ust. § 78 odst. 3 s. ř. s. rozhodnutí Vojenského úřadu sociálního zabezpečení ze dne 18. 4. 2000, č. j. 540304/3261/202, a rozhodnutí Vojenského úřadu sociálního zabezpečení ze dne 19. 4. 2000, č. j. 540304/3261/202. Soud přitom ve věci rozhodoval bez jednání, když se žalobce ani žalovaný k výzvě nevyjádřili k záměru soudu rozhodnout věc bez jednání dle § 51 odst. 1 s. ř. s.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce měl v tomto řízení úspěch, má tedy právo na náhradu nákladů řízení. Těmi je v dané věci zaplacený soudní poplatek ve výši 1000 Kč. Žalobce náhradu jiných nákladů řízení nepožadoval, a ze spisu nebylo zjištěno, že by mu jiné náklady řízení vznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. května 2004

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu